

Onderzoek of ingreep bij diabetes

Tabletten en/of insuline als medicatie

Binnenkort heeft u een afspraak voor een onderzoek of een kleine chirurgische ingreep in Gelre ziekenhuizen. Voor dit onderzoek of deze ingreep mag u gedurende langere tijd niets eten en/of drinken. Dit kan problemen geven voor uw bloedglucose. Hierdoor kunt u last krijgen van klachten die wijzen op een te hoge of een te lage bloedglucose. Deze brochure geeft u informatie over wat u meeneemt naar het ziekenhuis en hoe u uw diabetesmedicatie aanpast.

Wat neemt u mee naar het ziekenhuis ?

Naast eventuele zaken die u voor het onderzoek/de ingreep moet meenemen naar het ziekenhuis, is het verstandig ook aan de volgende zaken te denken:

- Glucosetabletten (bijv. Dextro Energy) voor het geval van een lage bloedglucose (hypo).
- Uw glucosemeter of glucose sensor scanner/reader (als u deze heeft).
- de diabetesmedicatie die u gebruikt en eventueel insuline naaldjes.

Op de dag van het onderzoek/de ingreep moet u twee dingen doen:

- U controleert uw bloedglucosespiegel.
Dit geldt uiteraard alleen als u een glucosemeter heeft.
- U past zelf de dosering van uw tabletten en/of de dosering van uw insuline aan.
Zie hiervoor onderstaande tabellen

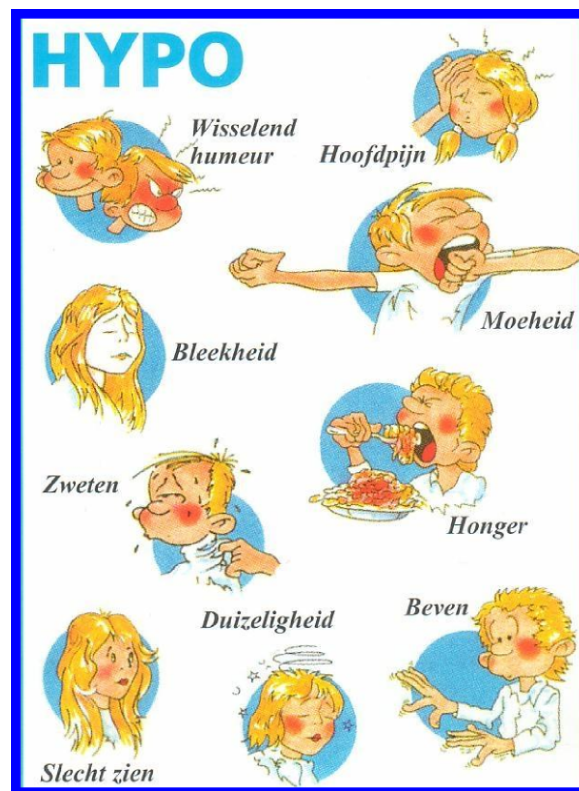
Deze aanpassingen zijn van kracht op het moment dat u start met de voorbereiding van het onderzoek en/of de ingreep, zoals in de folder en/of instructies staat aangegeven of met u is besproken.

Wat te doen bij een hypoglykemie op de dag van het onderzoek?

Hyposymptomen zijn bijvoorbeeld duizeligheid, beven, hongergevoel en zweten. Indien u hyposymptomen ervaart, meet dan uw bloedglucosewaarde. Beschikt u niet over een bloedglucosemeter, dan is het belangrijk alert te zijn op hypoverschijnselen.

Als de bloedglucose onder de 4 mmol/l is, neemt u 6 tabletten druivensuiker. Zo nodig herhaalt u dit na 20 minuten. Als u uw waarde niet kunt meten, dan neemt u 6 tabletten druivensuiker indien u hyposymptomen ervaart.

1. Aanpassen van uw orale medicatie, zie tabel 1

Op de dag van het onderzoek/de ingreep:

Tabel 1: Dosering van uw tabletten als u nuchter bent of bij een licht ontbijt:

	Tabletsoort	Dosering
Vóór onderzoek/ ingreep	<ul style="list-style-type: none"> • Glibenclamide (Daonil) • Gliclazide (Diamicron) • Glimpiride (Amaryl) • Tolbutamide (Rastinon) • Repaglinide (Novonorm) 	Tot aan het onderzoek/de ingreep mag u deze gebruikelijke diabetesmedicatie niet gebruiken.
	<ul style="list-style-type: none"> • Metformine / Glucient 	Niet innemen op de dag van het onderzoek als er contrast vloeistof wordt gebruikt tijdens het onderzoek.
	<ul style="list-style-type: none"> • Pioglitazon (Actos) • Sitagliptine (Januvia) • Vildagliptine (Galvus) • Linagliptine (Trajenta) • Saxagliptine (Onglyza) • Dapagliflozine (Forxiga) • Canagliflozine (Invokana) • Empagliflozine (Jardiance) • Semaglutide (Rybelsus) 	Deze medicatie mag u gewoon innemen
Ná onderzoek/ ingreep	<ul style="list-style-type: none"> • Glibenclamide (Daonil) • Gliclazide (Diamicron) • Glimiperide (Amaryl) • Tolbutamide (Rastinon) • Repaglinide (Novonorm) 	Hervat na het onderzoek/de ingreep, vanaf het moment dat u weer een maaltijd gebruikt, uw gebruikelijke dagdosering op de voorgeschreven tijden . Bijvoorbeeld: Neemt u uw medicatie alleen bij het ontbijt in? Dan betekent dit dat u pas de dag ná het onderzoek/de ingreep weer medicatie inneemt.
	<ul style="list-style-type: none"> • Metformine / Glucient 	Niet innemen op de dag van het onderzoek als er contrast vloeistof wordt gebruikt tijdens het onderzoek.

2. Aanpassen van uw insulinedosering, zie tabel 2 en 3

In tabel 2 kunt u opzoeken hoe u uw insulinedosering moet aanpassen **voor** het onderzoek/de ingreep (op de dag van het onderzoek/de ingreep). Deze aanpassing is afhankelijk van de soort insuline die u spuit. Daarvan hangt weer af of u vóór het onderzoek/de ingreep nuchter moet zijn of toch een licht ontbijt mag gebruiken. Indien u in het bezit bent van een bijspuitschema met kortwerkende insuline mag dit wel voorzichtig toegepast worden.

In tabel 3 kunt u opzoeken hoe u uw insulinedosering moet vervolgen **na** het onderzoek/de ingreep.

Tabel 2: insulinedosering vóór het onderzoek/de ingreep

Insulinesoort	Indien onderzoek/ingreep voor 12uur	Indien onderzoek/ingreep na 12 u en u een mag licht ontbijt
Kortwerkende insulines: <ul style="list-style-type: none"> • Insuline aspart (Novorapid, Fiasp, Insuline aspart) • Lispro (Humalog, Lyumjev, Insuline lispro) • Glulisine (Apidra) • Humaan insuline (Insuman Rapid, Humuline Regular) 	Geen insuline	50% van de gebruikelijke dosering die u normaal vóór het ontbijt spuit
Mixinsuline: <ul style="list-style-type: none"> • Aspart/protamine (Novomix 30 en/of 50) • Lispro/protamine (HumalogMix 25 en/of 50) • Degludec/Aspart (Ryzodeg70/30) • Insuline gewoon / insuline isofaan (Humuline 30/70, Insuman Comb 15, 25 en 50) 	Geen insuline	50% van de gebruikelijke dosering die u normaal vóór het ontbijt spuit
(Middel)langwerkende insulines: toediening in <i>de ochtend</i> <ul style="list-style-type: none"> • Insuline isofaan (Insulatard, Insuman Basal, Humuline NPH) • Glargine (Lantus, Abasaglar) • Detemir (Levemir) 	Bij ingreep/onderzoek in de ochtend: 100% van de gebruikelijke dosering die u normaal in de ochtend spuit	Bij ingreep/onderzoek in de middag: 75% van de gebruikelijke dosering die u normaal in de ochtend spuit
(Ultra)langwerkende insulines: <ul style="list-style-type: none"> • Glargine (Toujeo) • Degludec (Tresiba) 		Deze insuline hoeft u niet aan te passen.

Tabel 3: insulinedosering ná het onderzoek/de ingreep

Insulinesoort	Tijdstip waarop weer gegeten wordt	Dosering na onderzoek
Kortwerkende insulines: <ul style="list-style-type: none"> • Insuline aspart (Novorapid, Fiasp, Insuline aspart) • Lispro (Humalog, Lyumjev, Insuline lispro) • Glulisine (Apidra) • Humaan insuline (Insuman Rapid, Humuline Regular) 	Voor de eerste maaltijd na het onderzoek/de ingreep en/of ingreep	Gebruikelijke maaltijddosering
Mixinsuline: <ul style="list-style-type: none"> • Aspart/protamine (Novomix 30 en/of 50) • Lispro/protamine (HumalogMix 25 en/of 50) • Degludec/Aspart (Ryzodeg70/30) • Insuline gewoon / insuline isofaan (Humuline 30/70, Insuman Comb 15, 25 en 50) 	Als de lunch uw eerste maaltijd op de dag van het onderzoek/de ingreep	50% van de gebruikelijke dosering die u normaal vóór het ontbijt spuit
	Als de avondmaaltijd uw eerste maaltijd na het onderzoek/de ingreep is	Gebruikelijke dosering hervatten op het normale afgesproken tijdstip
(Middel)langwerkende insulines: toediening voor <i>avondeten of nacht</i> <ul style="list-style-type: none"> • Insuline isofaan (Insulatard, Insuman Basal, Humuline NPH) • Glargine (Lantus, Abasaglar) • Detemir (Levemir) 		Gebruikelijke dosering hervatten op het normale afgesproken tijdstip
(Ultra)langwerkende insulines: <ul style="list-style-type: none"> • Glargine (Toujeo) • Degludec (Tresiba) 		Gebruikelijke dosering hervatten op het normale afgesproken tijdstip

3. Bij gebruik van GLP1-agonisten injecties

Op de dag van het onderzoek/de ingreep kunt u deze injectie gewoon nemen.

- Exenatide (Byetta, Bydureon)

- Liraglutide (Victoza, Saxenda)
- Lixisenatide (Lyxumia)
- Dulaglutide (Trulicity)
- Semaglutide (Ozempic)

4. Bij gebruik van een eigen insulinepomp:

Indien de ingreep of het onderzoek langer dan 1,5 uur duurt overleg met de anesthesie of met eigen diabetesbehandelaar voor eventuele aanpassingen.

5. Bij coloscopie overleg met eigen behandelaar over aanpassingen diabetes medicatie, zie protocol 'Een coloscopie met diabetes mellitus'

Vragen?

Heeft u na het lezen van deze brochure vragen? Neem dan, wanneer de datum van het onderzoek of de ingreep bekend is, contact op met uw diabetesbehandelaar.